

REGIONALE LANDSCHAPPEN IN VLAANDEREN

16 Regionale Landschappen in Vlaanderen behouden en versterken natuur, landschap, erfgoed, streekidentiteit en recreatie. We brengen inwoners, verenigingen en overheden samen rond een vervend streekverhaal dat inspireert en voor verbondenheid zorgt.

Regionale Landschappen werken integraal. In onze cultuurlandschappen hebben zowel natuur als mens gedurende eeuwen hun invloed uitgeoefend. Het is deze vergroeiing die Regionale Landschappen koesteren. We kijken daarbij steeds graag over de muurtjes heen.

VARIATIE TROEF

Het **Regionaal Landschap Noord-Hageland** ligt op de overgang van de zandige Kempen in het noorden naar de meer lemige bodems van Haspengouw. De **variatie** van ijzerzandsteenheuvels en de rivier-valleien van de Demer, Winge, Motte en Begijnendijk zorgen voor een **hoge biodiversiteitswaarde** en een **aantrekkelijk landschap**. Denk hierbij nog talrijke oude monumenten, historische stadjes en pittoreske dorpen en je hebt een unieke combinatie van natuur en cultuur!

Samen grensverleggend werken aan natuur en landschap

We willen graag met iedereen samenwerken aan projecten rond waardevolle landschappen en soorten, waterbeheer en cultuurhistorisch erfgoed.

LANDSCHAPSZORG EN STREEKEIGEN KARAKTER

Een Regionaal Landschap is een streek met een **eigen identiteit** en met belangrijke natuur- en landschapswaarden. Het is een van onze kerntaken om dit landschap te behouden en te versterken. We willen mensen overtuigen om zorg te dragen voor deze typische landschappen en hun achterliggend verhaal.

NATUURBEHOUD EN BIODIVERSITEIT

Ons landschap herbergt heel wat **waardevolle fauna en flora**. Door zorg te dragen voor het landschap werken we mee aan het behoud hiervan en creëren we een plek voor de vele zeldzame en minder zeldzame soorten in onze regio. Het Regionaal Landschap staat je daarom met raad en daad bij met de aanleg of het onderhoud van kleine landschapselementen.

LEVE DE TUIN

86% van de Vlaams-Brabanders heeft een tuin. Het Regionaal Landschap Noord-Hageland wil samen met de provincie Vlaams-Brabant daar **één groot groen paradijs** van maken. Met kansen voor dieren, planten en het klimaat. Om nog meer van te genieten.

Jouw tuinacties helpen veel planten en dieren, zo ook onze koesterburen, soorten die het vandaag moeilijk hebben om te overleven. Dankzij de koesterburen-campagne werken wij samen aan een rijke en blijvende variatie aan planten en dieren.

Wil je graag meewerken?
www.levedetuin.be – www.koesterburen.be

EDUCATIE EN VORMING

Onbekend is onbemind. Een thematische wandeling of met de school een bijenhotel maken. Er is een waaiertje aan mogelijkheden voor jong en oud om meer te weten te komen over de natuur en het landschap rondom ons. **Natureducatie** is belangrijk opdat in de toekomst onze kinderen mee zorg dragen voor hun omgeving.

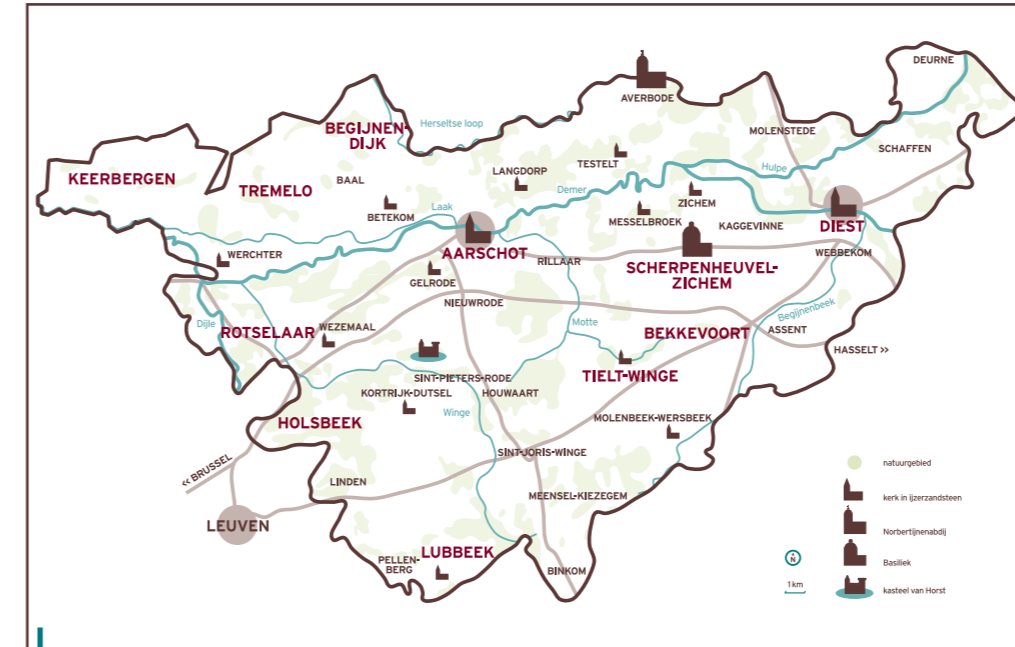
NATUURRECREATIE

Mensen laten genieten van natuur en landschap levert heel wat op. Bewoners en recreanten die de streek beleven gaan ze ook meer en meer waarderen. **Genieten van het landschap** heeft ook zijn economische impact. Samen mogen we trots zijn op de streek waarin we wonen, werken en ontspannen!

FEITEN EN CIJFERS

Kengetallen Regionaal Landschap Noord-Hageland vzw (2019)

Oppervlakte (km ²)	414
Aantal inwoners	173.359
Inwoners / ha	4.19
Aantal betrokken gemeenten	11
Effectieve leden vzw	41
Personeelsleden vzw (Voltijdse Equiv.)	8.1
Jaaromzet vzw (Euro)	779.560

De vzw Regionaal Landschap Noord-Hageland wordt financieel gesteund door de Provincie Vlaams-Brabant, de Vlaamse Overheid en de elf aangesloten gemeenten: Aarschot, Begijnendijk, Bekkevoort, Diest, Holsbeek, Keerbergen, Lubbeek, Rotselaar, Scherpenheuvel-Zichem, Tiel-Winge en Tremelo. Daarnaast werken we nauw samen met verenigingen actief rond natuur en landschap, toeristische organisaties, landbouwers en jagers.

				REGIONAAL LANDSCHAP NOORD-HAGELAND Huize Hageland, Oudepastoriestraat 22 • 3390 Tiel-Winge • info@rlnh.be • www.rlnh.be			
PROVINCIE	Vlaams-Brabant	AANTAL GEMEENTEN	11 (Aarschot, Begijnendijk, Bekkevoort, Diest, Holsbeek, Keerbergen, Lubbeek, Rotselaar, Scherpenheuvel-Zichem, Tiel-Winge en Tremelo)	OPGERICHT	1992	VOORLOPIG ERKEND	1998
DEFINITIEF ERKEND	2000	OPPERVLAKTE (KM ²)	414	INWONERS (IN 2019)	173359	INWONERS / HA	4.19

Foto cover: © Stéphan Smets / RLNH - Foto zwaluw: © Wim Boonier / RLNH
Andere foto's in deze uitgave © RLNH

JAARVERSLAG 2019

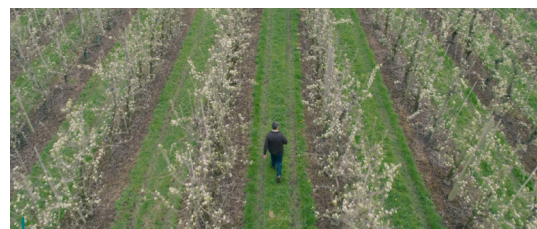
REGIONAAL LANDSCHAP NOORD-HAGELAND

1 BIODIVERSITEIT EN SOORTEN

MEER NATUUR VOOR PITTIG FRUIT

Samen met de partners engageerden we ons tussen 2016 en 2019 voor het Europees project 'Meer natuur voor pittig fruit'. Het project beoogt de integratie van meer **natuur in de fruitteelt**. Doel is om duurzame kansen te bieden voor **wilde bijen** op vlak van nestgelegenheden en voedselaanbod.

We werkten samen met 33 fruitteelers die we van maar liefst 1219 bijenblokken voorzagen met elk gemiddeld 120 nestgangen. We zaaiden 166 are bloemenweide in en plantten 329 meter bloemrijke hagen.

In Bekkevoort bleek dat er veel solitaire bijen nestelen in de zonbeschenen steile wanden van de holle wegen. Daarom werd in 6 holle wegen een deel van het struikgewas gekapt, zodat de bijennesten weer volop in de zon liggen.

EEN TOEKOMST VOOR DE KAMSALAMANDER

De voorbije jaren werden een aantal **poelen** waar kamsalamander voorkwam geruimd. Afgelopen zomer inventariseerden we deze opnieuw. Onze inspanningen werpen hun vruchten af: de voortplanting van de soort kon worden bevestigd!

We blijven ons in de toekomst inzetten om **habitat- en verbindingzones** te creëren. Dit doen we door bestaande waterpartijen te onderhouden, nieuwe poelen te graven en natuurverbindingen te creëren door de aanleg van kleine landschapselementen.

We zijn verheugd dat we in Rotselaar larven van de kamsalamander terugvonden in poelen die we de voorbije jaren geruimd hebben.

VIJVERHERSTEL IN ZICHEM

Parelvederkruid is een invasieve exoot die in een paar jaar tijd vijvers volledig kan overwoekeren. Hierdoor kunnen er nog amper inheemse planten groeien en gaat de waterfauna sterk achteruit.

Daarom hebben we in Zichem werken uitgevoerd om zeven **overwoekerde vijvers** om te vormen naar een thuis voor verschillende **streekeigen planten en dieren**. We hopen na deze werken verschillende dier- en plantensoorten zoals drijvende waterweegbree, kleine watersalamander of watervleermuis te verwelkomen.

De uitheemse planten en de silblaag werden verwijderd. Daarnaast werden de oevers van 3 vijvers aangeschuid. Deze zorgen dat er verschillende waterdieptes ontstaan. Door de inval van zonlicht warmt het water in het voorjaar op, ideaal voor heel wat waterorganismen.

SAMENAANKOOPACTIE 'BEHAAG JE TUIN'

In 2019 organiseerden de vijf Vlaams-Brabantse regionale landschappen voor de tweede maal een samenaankoopactie van streekeigen hagen, heggen, houtkanten en hoogstam(fruit)bomen.

Nieuw in het aanbod van 2019 waren de **paardvriendelijke plantpakketten**. Zo bieden we paardenhouders de kans om hun weides op een natuurlijke manier in te richten en zo de biodiversiteit te verhogen.

In Noord-Hageland bestelden **255 inwoners** in totaal 14.130 stuks streekeigen plantjes, 614 hoogstambomen, 38 wilgenpoten, 14 wilgenhutten en 79 klimplanten.

Er komt maar liefst 1,3 kilometer aan paardvriendelijke haag bij in de Vlaams-Brabantse paardenweides.

2 LANDSCHAPSZORG

ZORG DRAGEN VOOR WAARDEVOLLE LANDSCHAPPEN

Onze regio is rijk aan heel wat landschappelijk erfgoed. Om ons uniek landschap in stand te houden ondersteunen we streekbewoners bij de aanleg en het herstel van kleine landschapselementen (KLE's).

In 2019 hebben we:

... 3376 m hagen, heggen en houtkanten aangeplant of hersteld.

... 161 hoogstamfruitbomen en 43 solitaire bomen aangeplant of hersteld.

PROJECT 360° ERFGOED

Op de grens tussen Lubbeek en Holsbeek prijkt de Speelbergkapel uit 1661. De kapel is omringd door vier lindes. Een vallende tak beschadigde het dak echter ernstig waardoor een dringende **restauratie** aangewezen was. Bijkomend drong ook een inspectie van de bomen zich op.

De lindes rond de Speelbergkapel kregen een snoeibeurt, waarna de restauratiewerken aan de kapel konden beginnen. De aannemer legde een nieuw leien dak en herstelde waar nodig de bezetting.

3 BOS

Het **Steunpunt Bos** van Provincie Vlaams-Brabant helpt boseigenaars om hun **bossen te beheren**. In 2019 konden er maar liefst 159 eigenaars rekenen op het deskundige advies van de provinciale bosconsulent.

De taak van de medewerker bos & biodiversiteit bestaat er in om draagvlak voor **nieuw bos** te creëren en om bosaanplantingen te helpen faciliteren.

In 2018 maakten we de bospotentiekaart op voor de regio, in 2019 gingen we over tot actie. Met de hulp van de gemeentes werden honderden eigenaars van percelen met een groot potentieel tot bebossen aangeschreven. Uiteindelijk plantten we in 2019 reeds 1,5 hectare nieuw bos aan.

Op deze locatie in Lubbeek plantten we 1,2 hectare nieuw bos aan.

4 DOELGROEPEN

BEDRIJVEN EN BIODIVERSITEIT: 2BCONNECT

Samen met stad Aarschot maakten we de afgelopen 4 jaar deel uit van het Europees project '2B Connect Bedrijven en Biodiversiteit'. We staken de handen uit de mouwen om het park Elzenhof om te vormen naar een park waar **biodiversiteit en recreatie** hand in hand gaan. In de toekomst wordt nog een verbinding voorzien tussen het park en het aangrenzende **bedrijventerrein** Nieuwland zodat werknemers van deze site in een groene omgeving kunnen ontspannen tijdens hun middagpauze.

In park Elzenhof werden op de oevers van de bestaande vijver bomen en struiken weggehaald zodat er meer licht op het water valt. Zo krijgen verschillende waterplanten en -dieren meer kans.

NATUUR OP SCHOOL

De vraag van scholen om hun **speelplaats te vergroenen** blijft toenemen. Het afgelopen jaar hebben wij samen met de MOS-medewerker van de provincie Vlaams-Brabant twee basisscholen en twee secundaire scholen begeleid.

De leerlingen van de Middenschool in Keerbergen plantten 550 bloembollen aan als startschot van de vergroening van hun speelplaats. Dit alles in het kader van een 'Natuur op School'-project.

In Diest werd tijdens een workshop, georganiseerd door de provincie, een wilgenhut geplaatst.

Op het Monfortcollege werd een pluikdag georganiseerd in de boomgaard.

JEUGDBEWEGINGEN

Chiro Jevati vroeg ons om advies voor hun speelterrein. Het is hun wens om een **biodiverse buitenruimte** te creëren waar ze met hun leden kunnen ravotten. Wij ontwierpen voor hen een masterplan voor hun terreinen. De inrichting kunnen ze de komende jaren stap voor stap realiseren.

Het voorbije jaar plantte Chiro Jevati alvast een dubbele heg aan.

5 DEMERVALLEI EN LAAK

DEMERSYMPOSIUM

Op dinsdag 19 maart 2019 organiseerde Regionaal Landschap Noord-Hageland voor samen met haar partners een symposium rond 10 jaar Strategisch Project in de Demer- en Laakvallei. We blikten terug op de realisaties op vlak van ruimtelijke ordening, erfgoed en toerisme.

WERKEN AAN DE DEMERTREFPLAATSEN

Aan de oude stadswallen in Diest werden op verschillende plaatsen nieuwe trappen aangelegd. Deze zorgen voor een betere en veiligere ontsluiting richting de Demertrefplaats op het Boerenkrijpplein.

6 SENSIBILISATIE, EDUCATIE EN COMMUNICATIE

In 2019 organiseerden we publieksmomenten, vormingen, infosessies en persmomenten. Daarnaast informeren we het brede publiek over onze werking via Facebook, Instagram, e-nieuwsbrief en onze vernieuwde website.

FEEST 'WELKOM ZWALUW!'

Op 12 mei 2019 kwamen zo'n 150 bezoekers de terugkomst van de zwaluwen vieren in Assent.

POELENCURSUS

Als afsluitende activiteit van de meerdaagse poelencursus gingen de cursisten zelf aan de slag: samen beheerden ze deze poel.

3.376

meter **hagen, heggen** en **houtkanten** geplant en hersteld

43

solitaire bomen geplant en hersteld

8.745

stuks **bosgoed** geplant

32

knotbomen geplant en onderhouden

7

vijvers geruimd goed voor een oppervlakte van

234

meter **holle wegen** beheerd voor **wilde bijen**

168

eigenaars betrokken bij terreinacties

6.409 m²

7

poelen aangelegd en hersteld

7

insectenhôtels en **bijenblokken**

35

are **bloemenweide** gerealiseerd

4.519

deelnemers aan **activiteiten**

161 **hoogstamfruitbomen**

   aangeplant en hersteld

30

vormingen, infosessies en **publieksmomenten** georganiseerd